

POLSKIE CENTRUM MEDIACJI

Zarząd Główny

ul. Okólnik 11/9

00-368 Warszawa

tel./fax. 22 / 826 06 63, 692 48 15

e-mail: pcm@free.ngo.pl, pcm@mediator.org.pl

KODEKS ETYKI MEDIATORA

Polskie Centrum Mediacji – PCM

Stowarzyszenie pozarządowe z oddziałami i filiami mediacji w Polsce.

Podstawowe zadania:

Promowanie idei mediacji i sprawiedliwości naprawczej, edukacja społeczeństwa i rozwijanie inicjatyw, postaw i działań zgodnie z przestrzeganiem praw człowieka.

PCM prowadzi postępowania mediacyjne, rozwiązujące konflikty między pokrzywdzonym i nieletnim sprawcą czynu karalnego i między pokrzywdzonym a młodocianym i dorosłym sprawcą przestępstwa. Prowadzone są także mediacje cywilne, rodzinne, sąsiedzkie, pracownicze i inne.

Polskie Centrum Mediacji organizuje szkolenia dla kandydatów na mediatorów i dla mediatorów (II stopnia). Stowarzyszenie prowadzi także kursy, szkolenia, warsztaty dla wszystkich zainteresowanych poszerzaniem wiedzy na temat rozwiązywania konfliktów w Polsce i innych krajach.

Prezesem Polskiego Centrum Mediacji jest:

dr Janina Waluk – Warszawa

janina.waluk@mediator.org.pl

wiceprezesami są:

Magdalena Grudziecka-Warszawa, Jerzy Książek- Warszawa

magdalena.grudziecka@mediator.org.pl

jerzy.ksiazek@mediator.org.pl

Adres siedziby Zarządu Głównego Polskiego Centrum Mediacji:

ul. Okólnik 11/9, 00-368 Warszawa, tel. (0-22) 826 06 63, 6924815

fax (0-22) 692 4816

e-mail pcm@free.ngo.pl

www.mediator.org.pl

ISBN 83-917666-0-8

(wydanie trzecie, poprawione)

Polskie Centrum Mediacji

Warszawa 2006. Wszelkie prawa zastrzeżone, łącznie z prawem do reprodukcji części lub całości broszury

KODEKS ETYKI MEDIATORA

Misja

Polskie Centrum Mediacji

*jest organizacją przyjazną ludziom,
dającą poczucie bezpieczeństwa,
kompetentną w swoich działaniach,*

Polskie Centrum Mediacji

*towarzyszy poszukiwaniu
i osiągnięciu porozumienia*

Spis treści:

Wstęp

Rozdział I

Zasady ogólne

Rozdział II

Kto może zostać mediatorem

Rozdział III

Obowiązki i zadania mediatora

Rozdział IV

Prawa mediatora

Rozdział V

Współdziałanie mediatorów

ANEKS

Wartości, którymi powinien kierować się w swoim postępowaniu mediator należący do Polskiego Centrum Mediacji.

KODEKS ETYKI MEDIATORA

*Podstawa działalności mediatora to
poszanowanie praw, godności i wolności człowieka oraz
stały własny rozwój etyczny i profesjonalny.*

Wstęp:

Mediacja /postępowanie mediacyjne/ to dobrowolne i poufne porozumiewanie się stron znajdujących się w konflikcie w obecności bezstronnej i neutralnej trzeciej osoby - mediatora. Mediacja ma na celu dojście do ugody, która zadowala obie strony.

W czasie postępowania mediacyjnego mediator pomaga stronom dojść do porozumienia, jest obrońcą procedury. Mediacja pozwala na odreagowanie konfliktu poprzez czynne włączenie się obu stron (por. przysłowie chińskie:” powiedz mi, a może posłucham, naucz mnie, a może zapamiętam, włącz mnie a zrobię”). i ukierunkowuje strony na wspólne

rozwiązywanie problemów. W odróżnieniu od sędziego i arbitra mediator niczego nie rozstrzyga; pomaga stronom rozwiązać konflikt tak, aby żadna ze stron nie czuła, że przegrała. Mediacja powinna dać stronom satysfakcję merytoryczną - z zadośćuczynienia, występującego w różnych formach, proceduralną – z przestrzegania właściwej procedury mediacyjnej oraz psychologiczną, która oznacza, że strony są zadowolone i czują się znacznie lepiej po mediacji niż przed nią.

Postępowanie mediacyjne oznacza sprawiedliwość naprawczą, w której liczą się zadośćuczynienie, przeproszenie, przebaczenie tzn. także uczucia ludzi i ich emocje.

„ **W sprawiedliwości karnej najważniejszy jest efekt, w sprawiedliwości naprawczej – proces, jaki zachodzi między stronami.** Mediacja prowadzi do zrównoważenia winy sprawcy i krzywdy ofiary, wprowadzenia nowej równowagi, do naprawy, restytucji więzi społecznych, które zostały naruszone. Mediacja daje możliwość, by stare emocje budowały nowe, pomaga zobaczyć punkt widzenia drugiej osoby, pozwala „zachować twarz”, pokazując, że nie ma zwycięstwa jednej strony nad drugą.”¹

„Mediacja – to proces ludzki, nie sądowy”.²

Nadrzędnym celem mediacji jest pojednanie. Oznacza ono nie tylko podpisanie ugody, ale także pełne przebaczenie temu kto spowodował szkodę czy krzywdę Z drugiej zaś strony zrozumienie przez sprawcę jakie zło wyrządził i przejęcie odpowiedzialności za własne postępowanie. Chociaż do ugody dochodzi w ok. 70 % podejmowanych spraw mediacyjnych pojednanie nie zdarza się często.

Żeby postępowanie mediacyjne dawało realne efekty, mediatorzy powinni mieć nie tylko predyspozycje i dobre chęci, ale również przejść **specjalistyczne przeszkolenie**, a także odbyć praktykę u boku wykwalifikowanego i doświadczonego mediatora.

Przestrzeganie podstawowych zasad mediacji, takich jak dobrowolność, poufność, bezstronność, neutralność, akceptowanie mediatora i reguł mediacji, a także profesjonalność, szacunek i bezinteresowność – to codzienny podstawowy obowiązek mediatorów.

Podstawowym obowiązkiem jest także uczciwe, sumienne i rzetelne wykonywanie czynności mediatora oraz stała troska o rozwijanie swoich umiejętności, wzbogacanie osobowości i przestrzeganie etyki postępowania. Dlatego Polskie Centrum Mediacji uważa, że mediatorzy powinni składać uroczyste ślubowanie, że będą rzetelnie, sumiennie i uczciwie pomagać ludziom w rozwiązywaniu konfliktów oraz w swej pracy w pełni przestrzegać podstawowych zasad i reguł mediacji.

Kodeks Etyki Mediatora ma na celu:

- pomóc mediatorom w prowadzeniu mediacji,
- pomóc kandydatom na mediatorów przy podejmowaniu decyzji o podjęciu się funkcji mediatora,
- i - przede wszystkim - wskazać na potrzebę kierowania się wartościami duchowymi w związkach międzyludzkich, a także stałego rozwijania tych wartości,

Mediator powinien nie tylko wspomagać pojednanie, ale być człowiekiem **pojednanym z samym sobą**. Jest to podstawą osiągnięcia sukcesu w tej działalności. Zapewnia także bardzo dużą satysfakcję osobistą.

Ucząc się mediacji uczymy się jak żyć, jak na co dzień rozwiązywać konflikty i jak im zapobiegać.

¹ por. Magdalena Sosnowska, mediator, cytowane na podstawie wypowiedzi „Mediacja-teraźniejszość i przyszłość. Z doświadczeń mediatora” z książki „Probacyjne środki polityki karnej-stan i perspektywy”, wyd. Kancelaria Senatu, 2001 r., str.302.

² z wypowiedzi Martina Wright na Konferencji w Ministerstwie Sprawiedliwości (1998r.) w Warszawie. M.Wright –ekspert Europejskiego Forum Mediacji kierował przez długie lata mediacją w Wielkiej Brytanii. Jest naszym przyjacielem, członkiem Polskiego Centrum Mediacji.

Jesteśmy głęboko przekonani, że wiedza o tym jak bez przemocy rozwiązywać konflikty jest każdemu bardzo potrzebna. Warto ją zdobywać już w szkole i na studiach, warto się jej uczyć dla osiągnięcia sukcesu w pracy zawodowej, warto ją poznawać dla osiągnięcia pełnej satysfakcji w życiu osobistym.

W obecnej sytuacji w Polsce bardzo ważne jest przestrzeganie zasady jedności mediatorów, która oznacza przede wszystkim akceptowanie i docenianie różnorodności i indywidualnego - innego u każdego - wkładu jaki mediator może wnieść, a jednocześnie wspólnoty celów.

Konieczna jest wzajemna lojalność mediatorów wobec siebie oraz wobec zadania prowadzenia postępowań mediacyjnych. Jeśli jedność rodzi się z poczucia wspólnoty dążeń do realizacji szlachetnych celów i opiera się na czystości motywacji - wolnych od celów ubocznych - wtedy jest sukces, a atmosfera pracy staje się inspirująca i twórcza.

Namawiając do takiej jedności, jesteśmy jednocześnie przekonani o potrzebie samodzielnego doskonalenia prowadzenia mediacji. Każdy z nas - mediatorów musi umieć dotrzeć do swego wewnętrznego potencjału i rozpoznać swoje możliwości i swoje zdolności. Mediator zyskuje wtedy jednocześnie siłę wewnętrzną, która umożliwi współdziałanie, utrzymywanie jedności, a jednocześnie znacznie ułatwia wybór właściwych metod i sposobów doprowadzania innych ludzi do ugody i pojednania.

Promowanie mediacji w Polsce opieramy na głębokim przekonaniu, że mediacja jest konstruktywnym, poza sądowym rozwiązywaniem konfliktów.

Rozwiązywanie konfliktów poprzez mediację przynosi zmiany w dobrym kierunku zarówno dla rozwoju osobistego ludzi w niej uczestniczących, jak również wzajemnego zrozumienia i porozumiewania się. **To z kolei prowadzi do zmian i umocnienia więzi międzyludzkich w ogóle. Dzięki temu następuje edukacja społeczeństwa jako całości.**

X

X

X

Kodeks opracowany jest przez Polskie Centrum Mediacji. Autorami jego są mediatorzy z długoletnim doświadczeniem mediacyjnym, posiadający certyfikaty doradcy ds. rozwiązywania konfliktów.

Oddając Kodeks Etyki Mediatora do rąk jak najszerszej rzeszy czytelników czekamy na uwagi i sugestie. Jesteśmy także otwarci na krytykę i prosimy o nią naszych czytelników, a zwłaszcza mediatorów.

Rozdział I

Zasady ogólne

Art. 1.

1. Zasady etyki mediatora wynikają z norm etycznych życia społecznego i przestrzegania godności człowieka

2. Naruszeniem godności mediatora jest każde postępowanie, które uwłacza godności jego jako człowieka, podważa autorytet moralny i zaufanie do wykonywanej przez niego działalności mediacyjnej,

3. Mediator wypełnia swoje obowiązki z poszanowaniem praw i wolności człowieka bez względu na płeć, rasę, wiek, narodowość, wyznanie, poglądy polityczne, popełnione czyny, czy inne uwarunkowania.

Art. 2

Mediator w swojej pracy powinien kierować się zasadami dobra stron, tzn.:

1. FACHOWOŚCI

- obowiązuje go nabywanie wiedzy i umiejętność posługiwanie się posiadaną wiedzą zgodnie z dobrem i interesami obu stron. Mediator powinien bardzo dobrze znać techniki mediacji i umieć stosować je w odpowiednim czasie.

2. DOBROWOLNOŚCI

* dobrowolna zgoda stron na mediację jest potwierdzana w czasie informacyjnego, wstępnego spotkania. Strony zostają także poinformowane, że mogą wycofać się na każdym etapie postępowania mediacyjnego. Nie wolno wywierać na nie żadnej presji, aby zgodziły się na mediację. Warunek pełnej dobrowolności jest bezwzględny; m.in. odróżnia to mediację od sądu i arbitrażu,

3. BEZSTRONNOŚCI

- mediatora obowiązuje bezstronność, tzn. strony w mediacji mają równe prawa i powinny być traktowane jednakowo. Nie wolno wyróżniać żadnej ze stron. Niedopuszczalne jest aby mediator podjął się prowadzenia postępowania mediacyjnego, jeśli któraś ze stron jest z nim spokrewniona lub pozostaje w jakichkolwiek innych związkach. Mediator powinien zawsze respektować godność stron i dbać o to, aby strony odnosiły się do siebie z szacunkiem,

4. NEUTRALNOŚCI

* obowiązuje neutralność wobec przedmiotu sporu. Mediator nie narzuca stronom własnych rozwiązań, nawet wtedy gdy - jego zdaniem - były by najlepsze,

5. POUFNOŚCI

* wszystko co dzieje się w czasie przeprowadzania rozmów mediacyjnych jest poufne i nie może być przekazywane żadnej instytucji lub osobie prywatnej. Dokumentacja przechowywana w związku z prowadzonymi mediacjami musi być zabezpieczona przed osobami niepowołanymi.

Jednakże:

„W przypadku szczególnie poważnych przestępstw³ należy znaleźć równowagę pomiędzy zasadą poufności i potrzebą zapobieżenia poważnej krzywdzie czy szkodzie. Dlatego też zasada poufności nie rozciąga się na szczególnie poważne zbrodnie, które mogą wyjść na jaw w trakcie mediacji. W takim przypadku mediator powinien poinformować odpowiednie organy, którymi będą często organy wymiaru sprawiedliwości, choć niekoniecznie. W niektórych przypadkach może być wskazane

³ w polskim prawie karnym szczególnie poważne przestępstwa wymienia art. 240 Kodeksu karnego.(art.240 par 1: „Kto mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118,127,128,130,134,140,148,163,166 lub 252, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”

poinformowanie osób, których to dotyczy. Tak jak inni obywatele mediator w takich przypadkach powinien mieć obowiązek przestrzegania wymagań prawa krajowego odnoszącego się do powiadamiania i zapobiegania takim zbrodniom.”

(Cytat pochodzi z komentarza do załącznika w objaśnieniach do rekomendacji nr R(99)19 Komitetu Ministrów Rady Europy o mediacji w sprawach karnych, pkt. 29 i 30. Tłumaczenie Kancelarii Senatu RP, 2001 r, str. 20).

6. BEZINTERESOWNOŚCI

* mediator nie może wykorzystywać kontaktu ze stronami dla własnych korzyści. Nie może mieć żadnego osobistego interesu z faktu zawarcia ugody czy sposobu i form w jakich zostanie zawarta.

7. AKCEPTOWALNOŚCI

* mediator powinien być zaakceptowany przez strony. Nikt nie ma prawa narzucać wyboru mediatora, którego odrzuciła jedna ze stron. Nie wolno także nikogo zmuszać do poddania się procesowi mediacji ani do zaakceptowania reguł procedury. Reguły te powinny być uzgodnione na początku rozmów i akceptacja ich potwierdzona przez obie strony.

8. SZACUNKU

* mediator dba o zapewnienie bezpiecznych warunków rozmów. Miejsce prowadzenia mediacji, zgodnie z interesem stron oraz z uwagi na podatność stron na zranienia, powinno być neutralne i wygodne. Strony powinny czuć się bezpieczne i szanowane. Jeśli nie można sprostać takim wymaganiom, należy zwrócić sprawę do organów wymiaru sprawiedliwości.

Mediacja powinna być prowadzona w odpowiednim tempie, w czasie wyznaczonym przez możliwości i życzenia stron. Mediator pamięta o tym, że jego zadaniem jest osiągnięcie przez strony nie tylko satysfakcji proceduralnej (ze sposobu prowadzenia mediacji), ale również merytorycznej (dotyczącej zadośćuczynienia) **jak i satysfakcji psychologicznej. Ta ostatnia oznacza: poczucie autorstwa stron wobec osiągniętego rozwiązania i ogólne lepsze samopoczucie po przeprowadzonej mediacji.**

Mediatorze, pamiętaj, że to strony decydują o tym jak będzie rozwiązany konflikt. Biorą swoje sprawy we własne ręce. Ty wspomagasz je w rozwiązywaniu sporu i dbasz o to, by mogły być zadowolone z porozumienia. Mediacja to proces ludzki, oparty o sprawiedliwość naprawczą, bowiem naprawa a nie kara jest istotą sprawiedliwości..

Art. 3

1. do postępowania mediacyjnego kierowane są sprawy, w których istotne okoliczności nie budzą wątpliwości, co nie musi oznaczać przyznania się sprawcy do winy. Główne fakty dotyczące sprawy powinny być potwierdzone przez obie strony, co stanowi podstawę mediacji. Udział w mediacji nie może być wykorzystany jako dowód przyznania się do winy w dalszym postępowaniu karnym,

2. mediator zobowiązany jest do rzetelnego i terminowego kontaktowania się z prokuratorem, sędzią, dyrektorem jednostki penitencjarnej tzn. z osobami od których otrzymuje sprawę do mediacji, lub z odpowiednimi instytucjami w razie nie możliwości kontaktu z w/w osobami. Wszelkie przedłużenie poza ustalone terminy (obecnie 1 miesiąc, 2006 r.) powinno być wzajemnie uzgadniane,

3. sprawy do postępowania mediacyjnego mogą być zgłaszane także przez zainteresowane osoby czy instytucje bezpośrednio do oddziałów lub filii Polskiego Centrum Mediacji na terenie Polski, lub do mediatorów.

ROZDZIAŁ II

Kto może zostać mediatorem

W tym rozdziale wyjaśniamy jakie powinny być kwalifikacje moralno-etyczne mediatora, jaka powinien posiadać wiedzę i jakie doświadczenie w prowadzeniu mediacji.⁴

Art. 4

Kwalifikacje moralno – etyczne mediatora:

- uczciwość i bycie godnym zaufania
- skupienie, umiejętność koncentrowania się,
- łatwość w nawiązywaniu kontaktu z innymi, otwartość
- umiejętność aktywnego słuchania
- umiejętność okazywania szacunku innym,
- dokładność i odpowiedzialność
- życzliwość

⁴ Według Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie warunków jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do przeprowadzania mediacji, zakresu i warunków udostępnienia im akt sprawy oraz zasad i trybu sporządzania sprawozdania z przebiegu i wyników postępowania mediacyjnego, mediatorem może być osoba godna zaufania, która :

- posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich,
- ukończyła 26 lat,
- nie była karana za przestępstwo umyślne,
- posiada umiejętności likwidowania konfliktów oraz wystarczającą do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego wiedzę, w szczególności w zakresie psychologii, pedagogiki, socjologii, resocjalizacji lub prawa i daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków,
- została wpisana do wykazu, o którym mowa w par.4 ust.1.

Mediatorzy prowadzący mediacje w sprawach karnych wpisują się do wykazów, prowadzonych przez Sądy Okręgowe.

Z Rozporządzenia wynika, że mediatorzy prowadzący mediacje między pokrzywdzonymi a młodocianymi i dorosłymi przestępcami nie mają obowiązku zaliczenia specjalistycznego szkolenia. Taki obowiązek, zgodnie z Ustawą o postępowaniu w Sprawach Nieletnich oraz Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2001 roku w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach nieletnich (Dz. U. nr 56 poz.591) mają mediatorzy prowadzący mediacje z nieletnimi sprawcami czynów karalnych.

Polskie Centrum Mediacji występowało i występuje w dalszym ciągu do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o wprowadzenie obowiązku przeszkolenie mediacyjnego dla wszystkich mediatorów, uważając je za konieczne.

W Aneksie załączamy pełny tekst obowiązujących Rozporządzeń.

- cierpliwość
- tolerancja
- działanie bez przemocy

Art. 5

Mediator umie rozpoznawać granice swojej kompetencji, wartości i doświadczenia oraz orientuje się jak to może wpłynąć na jego możliwości prowadzenia mediacji w określonych warunkach.

* najbardziej podstawową wartością etyczną w postępowaniu mediatora jest **uczciwość**: niezbędna przy przyjmowaniu spraw do mediacji, kiedy mediator nie podejmie sprawy znajomego czy krewnego, a także nie podejmie się prowadzenia takich spraw, które dotyczą aktualnie samego mediatora (np. konflikty małżeńskie). Nie może być mediatorem człowiek, który nie jest uczciwy w swojej pracy zawodowej, czy w życiu prywatnym, nawet wtedy, kiedy są to tylko – jak się to mówi – drobne nieuczciwości, na które wiele osób nie zwraca uwagi.

Uczciwość mediatora będzie się przejawiała w przestrzeganiu podstawowych zasad mediacji zwłaszcza: dobrowolności, bezstronności, neutralności, poufności, akceptowalności, szacunku, fachowości i bezinteresowności, a także w dokładności i rzetelności w kontaktach z innymi: mediatorami, z uczestnikami mediacji, z prokuratorami, sędziami, policjantami, stowarzyszeniami poza rządowymi oraz z wszystkimi innymi, z którymi mediator współpracuje.

* Uczciwość i rzetelność mediatora polega także na tym, że ocenia regularnie sam siebie i jest otwarty na otrzymywanie takich ocen od innych.

* niezbędne w działaniach mediatora jest **skupienie**.

Jest to umiejętność takiego kontrolowania myśli, które pozwala na szybkie skoncentrowanie się na danym problemie, sprawie, zagadnieniu, którym się aktualnie mediator zajmuje i nie rozpraszanie się na inne. Bezużyteczne myśli prowadzą do rozkojarzenia, niepewności w wyborze odpowiedniej decyzji, chwiejności i wątpliwości.

Dzięki stałemu ćwiczeniu skupienia autorytet mediatora będzie wzrastać i będzie zdobywał zaufanie stron. A zaufanie, którym strony obdarzają mediatora jest niezbędne w postępowaniu mediacyjnym. Jednocześnie dzięki skupieniu będzie wzrastać umiejętność aktywnego słuchania i mediator będzie umiał **wczuwać się w motywy drugiego człowieka**, co pozwoli na ukierunkowanie rozmów bez pouczania, komenderowania czy manipulowania.

- mediator nabywa sztukę **aktywnego słuchania**, jako jedną z najważniejszych umiejętności. Tzn. opanowuje **umiejętność słuchania bez osądzania, bez krytykowania, bez symulowania słuchania**, zwracając uwagę na wszystkie aspekty komunikowania się stron i śledząc uważnie to o czym jest mowa i co jest najistotniejsze w komunikacie rozmówcy.
- we wszystkim co robi mediator powinien być **dokładny i odpowiedzialny**.
- bardzo cenną wartością jest **cierpliwość**. Mediatorowi nie wolno ponaglać procesu mediacji, lub dążyć za wszelką cenę do ugodowego jej zakończenia. To same strony muszą dojrzeć do porozumienia i trzeba im pomagać, nie wyręczając w tym. Niech się zastanawiają, rozważają „za” i „przeciw”: mediator pilnuje bezstronności procesu, umieszcza spór w szerszym kontekście życia stron, pilnuje aby zaspokojone były ich interesy i nie naruszona równowaga. Sprawdza realność propozycji oraz możliwości wykonania warunków ugody . Nie staje się adwokatem jednej ze stron, nie dominuje w konwersacji ze stronami, a okazuje im na równi życzliwość i szacunek. Posiada tolerancję, która oznacza przede wszystkim szanowanie odmiennych poglądów pinii drugiego człowieka.

- Mediator unikać zawarcia zbyt pochopnej ugody.

Mediatorze, jeśli zauważysz, że często pouczasz ludzi lub grozisz im, jeśli chcesz ich „na siłę” przekonywać do tego co tobie wydaje się najlepsze i jeśli nie potrafisz się zmienić, zrezygnuj z działalności mediatora.

Art. 6

W mediacji **nie wolno stosować żadnej przemocy**. Od początku, poprzez wszystkie etapy postępowania mediacyjnego, aż do zawarcia ugody obowiązuje **dobrowolność, działanie bez przemocy**. Nie wolno straszyć ludzi, a można i należy ostrzegać. **Trzeba nakłaniać do myślenia**, a nie do poddawania się przymusowi.. Jeśli strony same dojdą do ugody, będzie ona trwalsza, a konflikt rozwiązany albo przynajmniej na dłużej zażegnany.

Art. 7.

Mediator powinien specjalistyczne szkolenie i posiadać określony zasób wiedzy oraz umiejętność jej odpowiedniego stosowania, co praktycznie oznacza również potrzebę nabywania doświadczenia w prowadzeniu mediacji. Zarówno więc specjalistyczne kształcenie mediatorów jest warunkiem niezbędnym jak i zdobywanie umiejętności prowadzeniu mediacji pod okiem doświadczonego mediatora.

Art.8.

Wszyscy mediatorzy powinni przed prowadzeniem mediacji przejść wstępne przeszkolenie oraz kontynuować dokształcanie się w czasie dalszej działalności. Ten wymóg wynikający z Rekomendacji Rady Europy jest oficjalnie w Polsce obowiązujący tylko wobec mediatorów zajmujących się mediacjami z nieletnimi sprawcami czynów karalnych. Według standardów Polskiego Centrum Mediacji obowiązuje wszystkich mediatorów.

Art. 9

Mediatorzy powinni się rekrutować ze wszystkich grup społecznych, również mniejszościowych i mniejszości etnicznych.

ROZDZIAŁ III

OBOWIĄZKI I ZADANIA MEDIATORA

Art. 10

Mediatora obowiązuje:

1. wiedza i rozumienie na czym polegają etyczne wartości jego pracy (por. rozdz.II „Kto może zostać mediatorem”),
2. dokładna znajomość i umiejętność odpowiedniego

- stosowania zasad i reguł postępowania mediacyjnego,
3. wiedza o sprawiedliwości naprawczej i rozumienie czym się ona różni od sprawiedliwości tzw. retrybtywnej, czyli odwetowej,
 4. znajomość zasad prawnych, które leżą u podstaw prowadzenia mediacji (pokrzywdzony - nieletni sprawca czynu karalnego i mediacji: pokrzywdzony-młodociany i dorosły sprawca przestępstwa),
 5. nabycie i utrwalanie praktycznych umiejętności prowadzenia mediacji, a także ich doskonalenie,
 6. wzbogacanie swojej wiedzy o treści związane z prowadzeniem mediacji w danej społeczności lokalnej,
 7. uczestniczenie w charakterze superwizora w mediacjach prowadzonych przez innych mediatorów, a następnie dzielenie się z nimi własnymi doświadczeniami,
 8. ocena własnych możliwości i umiejętności prowadzenia mediacji oraz stałe doskonalenie wiedzy i rozumienia procesu mediacji poprzez uczestnictwo w kursach, konferencjach, warsztatach, spotkaniach itp., a także zapoznawanie się na bieżąco z literaturą zarówno krajową jak i zagraniczną, dotyczącą problemów mediacji, negocjacji, komunikowania się i technik mediacyjnych.
 9. mediatora obowiązuje także troska o rozwój Polskiego Centrum Mediacji.
 10. oraz twórcze kreowanie perspektyw rozwoju Stowarzyszenia .

Art. 11

Dodatkowe obowiązki mediatora, (o których nie wolno mu zapominać, zwłaszcza w sprawach karnych):

Mediator wie, że:

1. strony mają prawo do pomocy prawnej, a także usług tłumacza - w razie potrzeby,
2. osoby nieletnie mają prawo do pomocy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego,
3. proces mediacyjny nie może być kontynuowany, jeśli któraś ze stron nie jest w stanie zrozumieć jego znaczenia,
4. w czasie prowadzenia bezpośredniej sesji mediacji należy wziąć pod uwagę widoczny brak równości partnerów pod takimi względami jak: wiek, płeć, dojrzałość i potencjał intelektualny,
5. decyzja o wszczęciu mediacji powinna określać także mieszczący się w granicach rozsądku termin jej zakończenia (w Polsce obecnie - jeden miesiąc), po upływie którego mediator ma obowiązek poinformować kompetentny organ wymiaru sprawiedliwości o postępach mediacji, ewentualnie należy prosić o możliwość przedłużenia postępowania mediacyjnego.

Art. 12

Zadania mediatora :

1. ułatwianie wymiany poglądów i opinii między stronami oraz pomoc w poznaniu rzeczywistej motywacji, istoty konfliktu, potrzeb, oczekiwań i dążeń stron.
2. pomoc w zorientowaniu się w hierarchii ważności spraw oraz uczuciach i emocjach stron,
3. ułatwienie zrozumienia stronom jakie warunki mogą być dla nich do przyjęcia i jaka jest realność ich spełnienia,
4. pomoc w takim sformułowaniu ugody, która jest do przyjęcia dla obu stron,
5. uzgadnianie ze stronami wszystkich części składowych ugody, żeby uniknąć nieporozumień i wyjaśnić wątpliwości,
6. uświadomienie stronom jak powinny postępować w przyszłości, aby konflikt nie powracał lub nie eskalował.

ROZDZIAŁ IV

PRAWA MEDIATORA

Art. 13

Mediator, członek Polskiego Centrum Mediacji, ma prawo do:

1. zgłaszania do Zarządu Głównego PCM, Komisji Rewizyjnej i Komisji Etyki uwag, sugestii, propozycji zmian niezbędnych dla dalszego rozwoju mediacji i sprawiedliwości naprawczej w Polsce,
2. stałego podnoszenia własnych kwalifikacji poprzez kursy uzupełniające, uczestniczenie w konferencjach i spotkaniach krajowych i międzynarodowych, superwizjach i tp.
3. zdobywania certyfikatu mediatora – doradcy ds. rozwiązywania konfliktów, umiejętności trenera i dołączenie do grona osób przeprowadzających szkolenia dla przyszłych mediatorów,
5. otrzymywania informacji o nowych pozycjach naukowych i popularno naukowych na tematy związane z mediacją i sprawiedliwością naprawczą,
6. korzystanie z publikacji PCM,
7. posiadanie legitymacji mediatora

ROZDZIAŁ V

Współdziałanie mediatorów:

Dotyczy nie tylko współdziałanie w Polsce, ale i współdziałania z mediatorami z innych krajów.

Art. 14.

1. Mediator współdziała z innymi mediatorami, traktuje ich z życzliwością i szacunkiem, pomaga i doradza, a także słucha opinii i rad innych. Przestrzega zasad: uprzejmości, lojalności i koleżeństwa,
2. mediator służy radą i udziela pomocy. Przestrzega, aby nie kolidowało to z interesami stron, biorących udział w mediacji. Niedopuszczalne jest jakiegokolwiek porozumiewanie się z którąś ze stron lub stronami mającymi uczestniczyć w mediacji prowadzonej przez innego mediatora bez jego wiedzy i zgody,
3. mediator stara się, by współdziałanie rozwijało się, a nie przekształcało w konkurencję,
4. ewentualne nieporozumienia między mediatorami powinny być rozwiązywane przez Zarząd Główny Polskiego Centrum Mediacji i Komisję Etyki.

ANEKS

Oddziały i filie Polskiego Centrum Mediacji

Standardy prowadzenia mediacji i postępowania mediatora w sprawach karnych

Wartości, którymi kieruje się mediator, należący do Polskiego Centrum Mediacji:

uczciwość	elastyczność	zdyscyplinowanie
skupienie	odpowiedzialność	samo-zwierzchnictwo
cierpliwość	lojalność	spokój
dokładność	niezależność	szacunek dla siebie
otwartość	niestrudżoność	szacunek dla innych
delikatność	mądrość	stabilność
dojrzałość	prostota	skromność
dobroczynność	zdecydowanie	odwaga
prawdomówność	tolerancja	poczucie humoru
pogoda ducha	zadowolenie	wolność od trosk
rozdzielanie	stanowczość	współdziałanie
zrównoważenie	prawda	podjęcie decyzji

a także czystość myśli, mowy, uczynków, związków, intencji i motywacji.

Mediator uznaje potrzebę sensu życia i wartości.

„ Człowiek, który życie własne i cudze uważa za bezsensowne, jest nie tylko nieszczęśliwy, ale w ogóle nie nadaje się do życia”

Albert Einstein